

Indholdsfortegnelse

Forord	15
---------------------	-----------

Del I. Introduktion

Kapitel 1. Digital forvaltning.....	19
1. Indledning	19
2. De danske digitaliseringsstrategier	20
2.1. Indledning	20
2.2. De fællesoffentlige digitaliseringsstrategier	20
2.3. De fælleskommunale digitaliseringsstrategier	21
2.4. Samlet indtryk.....	22
3. Forskellige former for digital forvaltning	23
4. Hvilke sagsbehandlende teknologier benyttes?	27
4.1. Indledning	27
4.2. Kommunikation med borgerne	28
4.3. Dataanalyse (samkøring og profilering)	29
4.4. Fuldautomatiseret afgørelsesvirksomhed.....	31
5. Særligt om kunstig intelligens	33
5.1. Indledning	33
5.2. Hvad er kunstig intelligens?	33
5.3. Brug af kunstig intelligens i forvaltningen	35
5.3.1. Indledning	35
5.3.2. Ejendomsvurderinger	36
5.3.3. Erhvervsstyrelsens deling og samkøring af data.....	37
6. Fremstillingens sigte og udgangspunkter.....	38
7. Fremstillingens opbygning	39
7.1. Indledning	39
7.2. Tilgang og baggrund.....	40
7.2.1. Indledning	40

Indholdsfortegnelse

7.2.2.	Ofte forekommende rollefordelinger.....	41
7.2.3.	Udviklings- og driftsregler, rammesættende regler og rammer for transformation.....	42
7.2.4.	Sammenfatning	44
7.3.	Bogens opdeling	45
Litteratur.....		45
Kapitel 2. Den digitale forvaltnings retskilder mv.....		49
1.	Indledning	49
2.	Et regelkompleks under hastig udvikling.....	50
2.1.	Indledning	50
2.2.	Standarder, regeringsbeslutninger mv.	50
2.3.	Forvaltningsrettens ulovbestemte grundsætninger.....	52
2.4.	EU-rettens betydning	54
3.	Kort om de centrale regelsæt	55
3.1.	Indledning	55
3.2.	Forvaltningsrettens krav om værdibaseret design.....	55
3.3.	Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven	55
3.3.1.	Formål, anvendelsesområde mv.	55
3.3.2.	Databeskyttelsesforordningens og databeskyttelseslovens betydning.....	58
3.4.	Offentlighedsloven	58
3.4.1.	Formål, anvendelsesområde mv.	58
3.4.2.	Særligt om dokumentbegrebet.....	59
3.4.3.	Offentlighedslovens betydning.....	60
3.5.	Forvaltningsloven	60
3.5.1.	Formål, anvendelsesområde mv.	60
3.5.2.	Nyere bestemmelser.....	61
3.5.3.	Forvaltningslovens betydning.....	63
3.6.	Arkivloven	63
3.6.1.	Formål, anvendelsesområde mv.	63
3.6.2.	Arkivlovens betydning.....	64
3.7.	Tilgængelighedsreguleringen.....	65
3.7.1.	Formål, anvendelsesområde mv.	65
3.7.2.	Tilgængelighedslovens betydning	67
3.8.	Sikkerhed	67
3.8.1.	Formål, anvendelsesområde mv.	67
3.8.2.	Centrale forpligtelser	72
3.8.3.	Sikkerhedsreguleringens betydning	72
Litteratur.....		73

Kapitel 3. Grundlæggende krav til den digitale forvaltning	75
1. Indledning	75
2. Legalitetsprincippet og forvaltningsret by design.....	76
3. Officialprincippet og konsekvensanalyse.....	81
3.1. Indledning om officialprincippet	81
3.2. Kravet om konsekvensanalyse (sagsgangsanalyse)	82
3.3. Dokumentationskrav.....	85
3.4. Opsamling.....	86
4. Nærmere om konsekvensanalyser	87
4.1. Indledning.....	87
4.2. Den analoge parallel	87
4.2.1. Indledning	87
4.2.2. Tilgang	88
4.2.3. Bemærkning om systemorienteret arbejde.....	89
Litteratur.....	89

Del II. Udviklingsregler

Kapitel 4. Kompetence, organisation og rammer om samarbejder ...	93
1. Indledning	93
2. Beslutning om digitalisering og etablering af projektgruppe	94
2.1. Indledning.....	94
2.2. Grundlag for beslutning om digitaliseringsproces.....	95
2.3. Kompetence til at beslutte at rejse en udviklingssag	98
2.3.1. Indledning om norsk teori vedrørende ledelsesforankring	98
2.3.2. Læren om intern delegation.....	98
2.3.3. Databeskyttelsesrådgiveren	102
2.3.4. Systemejere (systemansvarlige eller systemførere)	102
2.4. Opsummering	103
3. Ekstern delegation.....	104
3.1. Indledning.....	104
3.2. Samarbejde med it-leverandører	105
3.2.1. Indledning	105
3.2.2. Krav, der følger af de forvaltningsretlige grundsætninger om delegation, til samarbejdet med private it-leverandører.....	106
3.2.3. Kort om konsekvenser	108
3.3. Opsummering	109
4. Særligt om fælles it-løsninger.....	109

Indholdsfortegnelse

4.1.	Indledning	109
4.2.	Beføjelser og myndighedsansvar	110
4.3.	Dataansvar	112
4.3.1.	Udgangspunktet	112
4.3.2.	Fælles it-løsninger.....	113
5.	Aftaler med it-leverandører	116
5.1.	Indledning	116
5.2.	Kvalitetsbeskrivelse.....	117
5.3.	Valg af databehandler	118
6.	Kort om inddragelse af Rigsarkivet.....	119
	Litteratur.....	119

Kapitel 5. Dokumentation, databeskyttelsesretlig konsekvensanalyse og brug af personoplysninger til udvikling		121
1.	Indledning	121
2.	Dokumentations- og testbehov	122
2.1.	Udviklingssagen	122
2.2.	Den digitale løsning	125
2.3.	Test som forsvarlighedskrav	126
3.	Databeskyttelsesretlig konsekvensanalyse og risikovurdering.....	128
3.1.	Indledning	128
3.2.	Krav om databeskyttelsesretlig konsekvensanalyse	129
3.3.	Minimumskrav til konsekvensanalysen	133
4.	Brug af personoplysninger under udviklingssagen.....	135
4.1.	Indledning	135
4.2.	Udvikling af moduler via machine learning (kunstig intelligens)	136
4.3.	De grundlæggende databeskyttelsesretlige principper.....	138
4.3.1.	Indledning	138
4.3.2.	Lovlighed, rimelighed og transparens	138
4.3.3.	Dataminimering og proportionalitet.....	140
4.3.4.	Datakvalitet	143
4.4.	Behandlingsbetingelserne	144
4.5.	Informationsforpligtelserne	147
4.6.	Den særlige indsigelsesret	151
4.7.	Profileringsmoduler	151
	Litteratur.....	153

Del III. Rammesættende regulering

Kapitel 6. Forvaltningsretlige rammesættende regler	157
1. Indledning	157
2. Kommunikation	158
2.1. Indledning	158
2.2. Valg af kommunikationsløsning	159
2.3. Obligatorisk digital kommunikation	160
2.4. Bølgelove	162
2.5. Særligt om chatbots og anden automatiseret kommunikation	164
3. Officialprincippet	166
3.1. Indledning	166
3.2. Sagens ramme	167
3.2.1. Indledning	167
3.2.2. Vejledningspligten	168
3.2.3. Ikke-disponible interesser	169
3.3. Datakvalitet og bevistvivil	171
3.3.1. Indledning	171
3.3.2. Oplysnings- og datadefinitioner	171
3.3.3. Bevistvivil	172
3.3.4. Særligt om oplysningsgrundlag genereret via machine learning mv.....	174
3.4. Oplysningsbyrden	176
3.4.1. Indledning	176
3.4.2. Udgangspunkter	176
3.4.3. Processuel skadevirkning.....	177
3.4.4. Parters ret til at anfægte oplysninger	178
3.4.5. Særlige oplysningspligter	179
4. Vejledning	180
4.1. Indledning	180
4.2. Overordnet om indbygget vejledning	181
4.3. Opbygning	183
4.4. Sprog.....	184
4.5. Supplerende analoge tilbud.....	185
5. Repræsentation.....	185
6. Partshøring, udtaleret og udsættelse af sagen.....	188
6.1. Indledning	188
6.2. Forvaltningslovens §§ 19-20	189
6.3. Udtaleretten i forvaltningslovens § 21	194

Indholdsfortegnelse

6.4.	Anden udsættelse af sagens afgørelse.....	196
7.	Afgørelse, begrundelse og klagevejledning	197
7.1.	Indledning	197
7.2.	Afgørelsens udformning	197
7.3.	Begrundelse	199
7.4.	Klagevejledning	202
7.5.	Meddelelse.....	204
8.	Notat- og journaliseringspligt.....	206
8.1.	Indledning	206
8.2.	Notatpligten	207
8.3.	Journaliseringspligten	209
9.	Sagsstyringspligt mv.....	211
10.	Datadeling med andre myndigheder.....	212
10.1.	Indledning	212
10.2.	Sikre mulighed for deling af data	213
10.3.	Deling med offentligheden	214
11.	Tilgængelighed	215
11.1.	Indledning	215
11.2.	Handicapkonventionen	215
11.3.	Tilgængelighedsloven og web-direktivet.....	217
12.	Informationssikkerhed	218
12.1.	Indledning	218
12.2.	NIS-direktivet	218
12.3.	Strategi for Cyber- og Informationssikkerhed	219
13.	Arkivhensyn	220
	Litteratur.....	221
	Kapitel 7. Fortrolighed og databeskyttelse.....	223
1.	Indledning	223
2.	Lovvalg	224
3.	Ikke-personoplysninger (fortrolighed og tavshedspligt).....	225
3.1.	Indledning	225
3.2.	Fortrolighedstesten	226
3.3.	Sagligheds- og berettigethedstesten.....	228
3.3.1.	Ikke-fortrolige oplysninger.....	228
3.3.2.	Fortrolige oplysninger.....	229
4.	Databeskyttelsesretten	231
4.1.	Indledning	231
4.2.	Ansvarlighed og databeskyttelse via design og indstillinger	232

4.2.1.	Indledning	232
4.2.2.	Princippet om ansvarlighed	233
4.2.3.	Databeskyttelse via design.....	235
4.2.4.	Databeskyttelse via standardindstillinger.....	240
4.2.5.	Artikel 25, best practice, dataetiske principper og god forvaltningsskik	242
4.3.	De databeskyttelsesretlige principper	243
4.3.1.	Indledning	243
4.3.2.	Lovlighed, rimelighed og transparens	244
4.3.3.	Udtrykkelighed, legitimitet og formålsbestemthed	246
4.3.4.	Proportionalitet (dataminimering)	249
4.3.5.	Datakvalitet og ajourføring.....	252
4.3.6.	Tidsbegrænsning	255
4.3.7.	Sikkerhed.....	256
4.4.	Behandlingsbetingelserne (behandlingsgrundlag)	257
4.4.1.	Indledning	257
4.4.2.	Kategorier af personoplysninger	258
4.4.3.	Nødvendighedskravet	260
4.4.4.	Almindelige oplysninger (artikel 6)	261
4.4.4.1.	Samtykke.....	261
4.4.4.2.	Retlig forpligtelse.....	264
4.4.4.3.	Opgave i samfundets tjeneste og myndighedsudøvelse.....	265
4.4.4.4.	Øvrige behandlingsgrundlag i artikel 6.....	266
4.4.5.	Følsomme personoplysninger (artikel 9).....	267
4.4.5.1.	De omfattede typer oplysninger	267
4.4.5.2.	Samtykke.....	268
4.4.5.3.	Fastlæggelse af retskrav	268
4.4.5.4.	Sygdomsbekæmpelse mv.	269
4.4.5.5.	Sociale ydelser og relateret forebyggelse mv.....	271
4.4.5.6.	Vigtige samfundsmæssige interesser.....	272
4.4.5.7.	Øvrige undtagelser i forordningens artikel 9.....	272
4.4.6.	Andre oplysningstyper	273
4.4.7.	Særligt om ansøgningssager	275
4.4.7.1.	Anvendelsesområdet.....	275
4.4.7.2.	Indhentelsesadgangen efter § 29, stk. 2.....	277
4.5.	De registreredes rettigheder	278
4.5.1.	Indledning	278
4.5.2.	Informationsforpligtelserne	280
4.5.2.1.	Indsamling hos den registrerede.....	280

Indholdsfortegnelse

4.5.2.2.	Informationspligt ved videreanvendelse af oplysninger indsamlet hos den registrerede	283
4.5.2.3.	Informationspligt når indsamling ikke sker hos den registrerede selv	286
4.5.2.4.	Informationspligt ved videreanvendelse af oplysninger, der ikke er indsamlet hos den registrerede.....	288
4.5.3.	Indsigtsretten	289
4.5.4.	Berigtigelse	291
4.5.5.	Sletning	293
4.5.6.	Begrænsning.....	294
4.5.7.	Indsigelse.....	296
4.5.8.	Automatiske afgørelser.....	296
4.6.	Databeskyttelsesretlig sikkerhed.....	297
	Litteratur.....	302
Kapitel 8. Transparens		305
1.	Indledning	305
2.	Systemtransparens	307
2.1.	Indledning	307
2.2.	Forvaltningsloven	308
2.2.1.	Indledning	308
2.2.2.	Vejledning	308
2.2.3.	Begrundelse.....	310
2.2.3.1.	Indledning	310
2.2.3.2.	Gælder begrundelseskravet i forbindelse med systemudvikling?	311
2.2.3.3.	Kravene til begrundelsens indhold	311
2.3.	Offentlighedsloven	313
2.3.1.	Indledning	313
2.3.2.	Databasebeskrivelse.....	313
2.3.2.1.	Offentlighedslovens databasedefinition	313
2.3.2.2.	Databasebeskrivelsen.....	315
2.3.3.	Aktindsigt i skuffecirkulærer.....	316
2.4.	Databeskyttelsesforordningen mv.....	318
2.4.1.	Indledning	318
2.4.2.	Databeskyttelsesforordningens artikel 13 og 14	319
2.4.3.	Automatiske afgørelser, herunder profilering	319
2.4.4.	Systemlogikken.....	322
2.4.5.	De overordnede transparenskrav	322

2.4.6.	Opsummering.....	323
3.	Datatransparens.....	324
3.1.	Indledning.....	324
3.2.	Forvaltningsloven.....	324
3.2.1.	Indledning.....	324
3.2.2.	Aktindsigt.....	325
3.2.3.	Partshøring.....	326
3.2.4.	Begrundelse.....	327
3.2.5.	Opsummering.....	327
3.3.	Offentlighedsloven.....	328
3.3.1.	Hensynet til åbenhed ved valget af nye it- løsninger.....	328
3.3.2.	Dataudtræk.....	330
3.3.3.	Indsigt i elektroniske spor mv.	333
3.3.4.	Egenaccess.....	334
3.3.5.	Opsummering.....	335
3.4.	Miljøoplysningsloven.....	336
3.4.1.	Indledning.....	336
3.4.2.	Miljøoplysningslovens § 5 b.....	336
3.4.3.	Miljøoplysningslovens dokumentbegreb.....	337
3.4.4.	Indsigt i databaser.....	338
3.4.5.	Indsigt i elektroniske spor mv.	341
3.4.6.	Opsummering.....	342
4.	Opsummering.....	342
	Litteratur.....	345
	Litteraturliste.....	347
	Domsregister.....	355
	Stikordsregister.....	359